

รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ทางด้านวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร*

The Development Model of Primary School Administration toward Academic Excellence in Bangkok

มนต์ชนก รื่นสุข และสมเกียรติ บุญรอด

Monchanok Ruensuk and Somkeit Boonrawd

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ประเทศไทย

Western University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: rzdreena@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และ 3) ประเมินรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ และการประเมินรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 88 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 88 คน เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด

---

*ได้รับบทความ: 9 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 11 กันยายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 15 กันยายน 2569

Received: July 9, 2025; Revised: September 11, 2026; Accepted: September 15, 2026

2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการการบริหารงานวิชาการ วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยความสำเร็จ ผลการตรวจสอบรูปแบบพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา; การบริหารงานวิชาการ; ความเป็นเลิศทางวิชาการ

Abstract

This research aimed to: 1) analyze the current conditions, desired conditions, priority needs, and guidelines for developing primary school administration toward academic excellence in Bangkok; 2) develop and examine a model of primary school administration toward academic excellence; and 3) evaluate the developed model. A mixed methods research design was employed in three stages: analyzing current conditions and priority needs, developing and examining the model, and evaluating the model. In the first stage, data were collected from 88 school directors and deputy directors responsible for academic administration, together with interviews with five experts. In the second stage, the proposed model was examined through a focus group discussion involving nine experts. In the third stage, the model was evaluated by 88 stakeholders. The research instruments included questionnaires, interview forms, and evaluation forms. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, priority needs analysis, and content analysis.

The findings showed that:

1. The overall current and desired conditions of primary school administration toward academic excellence were at a high level, with the development and promotion of learning resources receiving the highest priority need.

2. The developed model consisted of six components: principles of academic administration, objectives of academic administration, scope of academic administration, academic administration processes, guidelines for academic administration evaluation, and success factors. The model was rated as appropriate at a high level.

3. Stakeholders rated the feasibility of the model at the highest level.

Keywords: Model Development; Primary School Administration; Academic Administration; Academic Excellence

1. บทนำ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารงานวิชาการ ที่มีทิศทางและระบบการติดตามที่ชัดเจนช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามเป้าหมายทางการ ศึกษาและพัฒนาผลลัพธ์ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง สมคิด มาวงค์ (2564) ให้ความสำคัญกับบทบาทของ ผู้บริหารในการขับเคลื่อนงานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 21) กำหนดให้งานวิชาการเป็นกลไกสำคัญในการนำเป้าหมายและนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

บริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความเฉพาะจากสภาพแวดล้อมของเมือง ความหลากหลายของผู้เรียนและครอบครัว ตลอดจนความคาดหวังต่อคุณภาพการศึกษาในระดับสูง โรงเรียนจึงต้องบริหารงานวิชาการให้รองรับทั้งเป้าหมายตามหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียนใน แต่ละบริบท การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้พิจารณาประสิทธิผลของการดำเนิน งานดังกล่าว ข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมระดับเขตพื้นที่สูงกว่าระดับสังกัดและระดับประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบ เทียบกับผลในช่วงปีการศึกษาก่อนหน้านี้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของวิชาหลักส่วนใหญ่ยังไม่แสดงแนวโน้มการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกยังระบุประเด็นที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ การทำงานของนักเรียน และ การจัดการเรียนการสอนของครู แม้โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง แต่การยกระดับ คุณภาพจำเป็นต้องมีกรอบการบริหารที่เชื่อมโยงองค์ประกอบสำคัญของงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ การกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ ขอบข่ายงาน กระบวนการบริหาร การประเมินผล จนถึงปัจจัยที่ สนับสนุนความสำเร็จ การมีรูปแบบที่ชัดเจนช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ติดตามผล และ ปรับปรุงงานวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบจำเป็นต้องพิจารณา ทั้งแนวคิดด้านการบริหารและลักษณะเฉพาะของงานวิชาการ ด้านขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมการ พัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การวัดและประเมินผล การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ การนิเทศ และการประกันคุณภาพ หลักสูตรทำหน้าที่กำหนดทิศทางของประสบการณ์การเรียนรู้

ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน (Doll, 1996) ส่วนกระบวนการบริหารสามารถอธิบายผ่านแนวคิด POLC ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม (Allan, 1973; อุดม ชูสิ่วรรณ, 2559) ด้านการประเมินผล สถานศึกษาต้องพิจารณาทั้งบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ควบคู่กับการประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรและคุณภาพของบุคลากร ส่วนปัจจัยความสำเร็จครอบคลุมเงื่อนไขภายในและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งมีผลต่อความต่อเนื่องของการพัฒนาสถานศึกษา (Ntekane, 2018; Schein, 2009) จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดกรอบการพัฒนารูปแบบให้ครอบคลุม 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการการบริหารงานวิชาการ วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยความสำเร็จ เพื่อให้รูปแบบสามารถใช้เป็นกรอบในการวางแผนดำเนินงาน ติดตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างเป็นระบบ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จากสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาว่าควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกัน เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทาง

ด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 37 คน และรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 63 คน รวมทั้งหมดจำนวน 100 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) และเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และ 2) การศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์หรือผลงานด้านการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. และโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ ผู้วิจัยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์และยกร่างรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการการบริหารงานวิชาการ 2) วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ 3) ขอบข่ายงานวิชาการ 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 5) แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ การตรวจสอบร่างรูปแบบใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือเป็นแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 88 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนา สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.69) โดยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นตามค่าที่รายงานในต้นฉบับ พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.02$) ส่วนด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นรองลงมา ($PNI_{Modified} = 0.01$) ขณะที่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำกว่า ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า แนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ควรเชื่อมโยงตั้งแต่การกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบข่ายงานวิชาการ การใช้กระบวนการบริหาร การกำหนดแนวทางประเมินผล และการจัดปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ ข้อมูลดังกล่าวถูกนำไปใช้เป็นฐานในการยกกร่างรูปแบบในขั้นตอนต่อไป

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการการบริหารงานวิชาการ 2) วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ 3) ขอบข่ายงานวิชาการ 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 5) แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า รูปแบบโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.60) แสดงว่าองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับใช้เป็นกรอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในบริบทที่ศึกษา

3. ผลการประเมินรูปแบบ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 88 คน พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ตามความคิดเห็นของผู้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ ในหลายด้าน ทั้งหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศ และการประกันคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ค่าความต้องการจำเป็นแสดงให้เห็นว่ายังมีบางด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ผลดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่า โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมีความพร้อมด้านทรัพยากรและระบบบริหารค่อนข้างสูง แต่การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องยังเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนา ทั้งในด้านความหลากหลาย การเข้าถึง และการเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สายชล วัฒนเกษกรณ์ (2560) ที่อธิบายว่าแหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งข้อมูล ความรู้ วิทยาการ ภูมิปัญญา เทคโนโลยี บุคคล และสถานที่ที่ครูสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศ การศึกษาอยู่ในลำดับความต้องการจำเป็นรองลงมา แสดงให้เห็นว่าการพัฒนางานวิชาการไม่ควรพิจารณา เฉพาะเนื้อหาหลักสูตร แต่ต้องเชื่อมโยงกับเครื่องมือ กระบวนการเรียนรู้ และระบบสนับสนุนครูให้สามารถ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สุประวิทย์ ทิพย์โพธิ์ (2563) ให้ความสำคัญกับสื่อการ สอนในฐานะตัวกลางที่ช่วยกระตุ้นการคิดและสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ขณะที่ศุภลักษณ์ มีปาน (2562) อธิบายว่าการนิเทศเป็นกระบวนการที่อาศัยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับจิตติพงษ์ กาติวงศ์ (2553) ซึ่งพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในฝันตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่สำคัญจากการศึกษา ครั้งนี้จึงไม่ได้อยู่ที่ระดับของการบริหารงานวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่การระบุด้านที่ควรได้รับการ พัฒนาเพิ่มเติม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ทางด้านวิชาการ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการการบริหาร งานวิชาการ 2) วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ 3) ขอบข่ายงานวิชาการ 4) กระบวนการบริหารงาน วิชาการ 5) แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ องค์ประกอบ ทั้ง 6 ส่วนมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่การกำหนดทิศทางของงานวิชาการ การนำไปปฏิบัติ การติดตามผล และเงื่อนไขที่สนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 1 หลักการการบริหารงานวิชาการ มีบทบาทในการกำหนดกรอบและทิศทางของ การดำเนินงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจเป้าหมายของสถานศึกษาและสามารถจัดคน งบประมาณ และ ทรัพยากรให้สอดคล้องกับภารกิจทางวิชาการ การมีหลักการที่ชัดเจนช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการ

ดำเนินงานและทำให้แต่ละฝ่ายทำงานไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการควรมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีระบบการดำเนินงาน และมีการติดตามประเมินผลเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงงาน

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การเพิ่มขีดความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษา และการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน วัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่ายงานวิชาการ ครอบคลุมภารกิจสำคัญ 7 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีบทบาทต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นฐานในการกำหนดทิศทางของการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากหลักสูตรทำหน้าที่กำหนดประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Doll (1996) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นประสบการณ์ที่สถานศึกษาวางแผนไว้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน สุประวิทย์ ทิพย์โพธิ์ (2563) อธิบายว่าสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่ช่วยกระตุ้นการคิด ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน และเพิ่มความสนใจในการเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน และมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ขณะที่การวัดและประเมินผลเป็นกลไกตรวจสอบว่าการจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กำหนดให้การประเมินผลการเรียนรู้สะท้อนความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญเป็นพิเศษจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการวิจัยครั้งนี้ เพราะแหล่งเรียนรู้ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลและประสบการณ์จากหลายแหล่ง สอดคล้องกับสายชล วัฒนเกษกรณ์ (2560) ที่ให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในฐานะทรัพยากรสำหรับการสร้างองค์ความรู้ การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกสนับสนุนครูให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ผ่านคำแนะนำ การให้คำปรึกษา และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ศุภลักษณ์ มีปาน (2562) อธิบายว่าการนิเทศต้องอาศัยความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในทำหน้าที่ตรวจสอบและรักษามาตรฐานการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักทดสอบการศึกษา

(2563, หน้า 9) ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และผลการประเมินยังใช้เป็นข้อมูลรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ใช้แนวคิด POLC ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจําต้องคํการ การนํา และการควบคุม กระบวนการดังกล่าวช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีลำดับขั้น และสามารถติดตามผลได้ Allan (1973) ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย การจัดโครงสร้าง การนําบุคลากร และการควบคุมการดำเนินงาน อุดม ชูสิ่วรรณ (2559, หน้า 15-16) เสนอกระบวนการบริหารประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังกล่าวเช่นกัน

องค์ประกอบที่ 5 แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมการประเมินบริบท ปัจจัยนําเข้า กระบวนการ ผลผลิต เกณฑ์และตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ตลอดจนคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา การประเมินในหลายมิติช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลสำหรับพิจารณาทั้งสภาพแวดล้อม กระบวนการดำเนินงาน และผลที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) การบริหารงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดการเรียนการสอน ไปจนถึงการวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สมรรถนะของครู การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยเหล่านี้ทำหน้าที่สนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการสามารถดำเนินไปตามเป้าหมาย ภาวะผู้นำช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทาง จูงใจ และประสานการทำงานของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ Yukl (2023, p. 47) กล่าวถึงภาวะผู้นำในฐานะกระบวนการใช้อิทธิพลเพื่อให้บุคคลและกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ สมรรถนะของครูเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 3) กำหนดสมรรถนะหลักของครูไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การทำงานอย่างเป็นเครือข่ายช่วยให้สถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้ และประสบการณ์ร่วมกัน สอดคล้องกับสมเกียรติ บุญรอด (2566, หน้า 54-55) ที่ให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสนับสนุนทั้งการบริหารและการจัดการเรียนรู้ สมเกียรติ บุญรอด (2566, หน้า 42-58) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความร่วมมือของผู้ปกครองช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว Ntekane (2018) อธิบายว่าผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมผ่านการประชุม การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน วัฒนธรรมองค์กรเป็นกรอบค่านิยมและพฤติกรรมร่วมที่มีอิทธิพลต่อวิธีการทำงานของสมาชิก Schein (2009, p. 422) อธิบายว่าวัฒนธรรมองค์กรเกิดจากการ

เรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาและปรับตัว ซึ่งเมื่อแนวทางดังกล่าวได้รับการยอมรับ จะถูกถ่ายทอดต่อไปยังสมาชิกขององค์กร ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่าองค์กรประกอบทั้ง 6 มีความเหมาะสมกับบริบทของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และสามารถใช้เป็นกรอบสำหรับการวางแผนและกำกับการดำเนินงานด้านวิชาการได้

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนามีโครงสร้างและองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดทิศทาง ขอบข่ายงาน กระบวนการบริหาร การประเมินผล และปัจจัยสนับสนุน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษา นอกจากนี้ รูปแบบดังกล่าวได้รับการพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการตรวจสอบความเหมาะสมผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม จึงทำให้รูปแบบมีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนที่ศึกษา และอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับสูง การวิจัยครั้งนี้ยังไม่ได้นำรูปแบบไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษา ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวจึงควรตีความในฐานะความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อความเป็นไปได้ของรูปแบบเท่านั้น และยังไม่อาจใช้เป็นหลักฐานยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบในด้านการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการยกระดับคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนได้โดยตรง การยืนยันผลในประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการนำรูปแบบไปทดลองใช้และประเมินผลจากการปฏิบัติจริงในขั้นตอนต่อไป ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องในบางประเด็นกับงานวิจัยของวิรมณ ปันงาม (2565) ซึ่งศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในศตวรรษที่ 21 และพบว่า ผลการประเมินด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน จึงทำให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาโดยอาศัยกระบวนการศึกษาและตรวจสอบอย่างเป็นระบบสามารถได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องในด้านความเป็นไปได้ของการนำไปใช้

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครสามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นกรอบประกอบการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด โดยเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนปรับรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบท

ความพร้อม และปัญหาของสถานศึกษา

1.2 ระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านของรูปแบบมาใช้เป็นกรอบในการบริหารงานวิชาการอย่างเชื่อมโยง ได้แก่ 1) กำหนดหลักการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทและเป้าหมายของโรงเรียน 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิชาการให้ชัดเจนและสามารถติดตามผลได้ 3) ดำเนินงานตามขอบข่ายงานวิชาการอย่างครบถ้วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ตามผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 4) ใช้กระบวนการบริหารที่ครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม 5) จัดระบบประเมินผลการบริหารงานวิชาการและนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน 6) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สมรรถนะของครู การทำงานเป็นเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือของผู้ปกครอง และวัฒนธรรมองค์กร

1.3 การประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่อื่นสามารถใช้รูปแบบนี้เป็นกรอบอ้างอิงเบื้องต้นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้ แต่ควรพิจารณาความแตกต่างด้านบริบททรัพยากร บุคลากร และความต้องการของผู้เรียนก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานศึกษา เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง และประเมินผลของรูปแบบในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและคุณภาพผู้เรียน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในพื้นที่หรือจังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมขององค์ประกอบในบริบทที่แตกต่างกัน

2.3 ควรศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของระบบบริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในภาพรวม

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ความเข้าใจเชิงระบบเกี่ยวกับ การพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศไม่ควรพิจารณาเฉพาะภารกิจด้านใดด้านหนึ่งแยกออกจากกัน แต่ต้องดำเนินการอย่างเชื่อมโยงใน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการการบริหารงานวิชาการ วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ แนวทางการประเมินการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ที่มีองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน

มีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับและสนับสนุนกัน กล่าวคือ หลักการและวัตถุประสงค์ทำหน้าที่กำหนดทิศทางการบริหาร ขอบข่ายงานวิชาการเป็นกรอบของภารกิจที่ต้องดำเนินการ กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นกลไกในการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติ แนวทางการประเมินช่วยติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน ส่วนปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา กรอบแนวทางสำหรับการวางแผน ดำเนินงาน กำกับ ติดตาม และพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการพิจารณาว่า การพัฒนางานวิชาการควรเริ่มจากการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ดำเนินงานตามขอบข่ายภารกิจอย่างครบถ้วน ใช้กระบวนการบริหารที่เป็นระบบมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการได้อย่างเป็นระบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตติพงษ์ กาติวงศ์. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีหนองคายและหนองบัวลำภู*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ศุภลักษณ์ มีปาน. (2562). *รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สมเกียรติ บุญรอด. (2566). ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2. *ลักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 29(1), 42-58.
- สมคิด มawangค์. (2564). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สายชล วัฒนเกษกรณ์. (2560). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง.
- สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์. (2563). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อุดม ชูลีวรรณ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Allan, Louis A. (1973). *Professional Management*. New York: McGraw-Hill.
- Doll, Ronald C. (1996). *Curriculum Improvement: Decision Making and Process*. (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Edgar H. Schein. (2009). *The Corporate Culture Survival Guide. New and revised*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ntekane, Abie. (2018). Parental involvement in education. *Research Gate Journal*. DOI: 10.13140/RG.2.2.36330.21440
- Yukl, Gary A. (2023). *Leadership in Organization*. New Jersey: Prentice-Hall.